

PREZES RADY MINISTRÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 13 czerwca 2013 r.

Donald Tusk

RM-10-101-12

Pani Ewa KOPACZ
Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi

projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia wraz z aktami wykonawczymi.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia

Art. 1. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 35 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Wyrok zaoczny doręcza się z urzędu obwinionemu i jego obrońcy, jeżeli został ustanowiony. Termin do żądania doręczenia uzasadnienia tego wyroku biegnie od daty jego doręczenia; nie dotyczy to wypadku, w którym uzasadnienie jest z urzędu przedstawiane wyłącznie w formie ustnej, bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku.”;

2) art. 37 otrzymuje brzmienie:

„Art. 37. § 1. Protokół sporządza się z każdej czynności mającej istotne znaczenie dla sprawy, a w szczególności z rozprawy i posiedzenia, a także z dokonanych poza rozprawą czynności dowodowych, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2. Z rozprawy sporządza się:

- 1) protokół utrwalający przebieg rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk oraz
- 2) protokół pisemny.

§ 3. Protokół, o którym mowa w § 2 pkt 1, podpisuje protokolant podpisem elektronicznym gwarantującym identyfikację osoby protokolanta oraz rozpoznawalność jakiegokolwiek późniejszej zmiany protokołu. Protokół ten nie podlega sprostowaniu.

§ 4. Protokół pisemny, o którym mowa w § 2 pkt 2, jest sporządzany przy użyciu systemu teleinformatycznego służącego do utrwalania przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk oraz powinien zawierać:

- 1) oznaczenie rozpoznawanej sprawy, sądu, czasu i miejsca rozprawy oraz – w zakresie niezbędnym ze względu na cele postępowania lub określonym przez przepisy szczególne – osób w niej uczestniczących;
- 2) wzmiankę co do jawności rozprawy i trybu postępowania;
- 3) wydane na rozprawie postanowienia i zarządzenia, a jeżeli postanowienie lub zarządzenie sporządzono osobno, wzmiankę o jego wydaniu;
- 4) wniesione ustnie na rozprawie zażalenia;

5) wzmiankę o złożeniu lub cofnięciu żądania ścigania wykroczenia, o odstąpieniu oskarżyciela od oskarżenia, o wstąpieniu prokuratora do postępowania, o złożeniu przez obwinionego wniosku o skazanie go w określony sposób bez przeprowadzania postępowania dowodowego, o prowadzeniu sprawy w trybie przyspieszonym i godzinie doprowadzenia obwinionego albo o odstąpieniu od jego przymusowego doprowadzenia, o złożeniu przez stronę w trybie przyspieszonym wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, a także o cofnięciu środka zaskarżenia.

§ 5. Jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia prawidłowego orzekania w sprawie, prezes sądu może zarządzić sporządzenie transkrypcji odpowiedniej części protokołu, o którym mowa w § 2 pkt 1. Transkrypcja stanowi załącznik do protokołu.

§ 6. Jeżeli ze względów technicznych utrwalenie przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk nie jest możliwe, protokół sporządza się wyłącznie pisemnie.

§ 7. Protokół rozprawy sporządza pracownik sekretariatu albo inna osoba upoważniona przez prezesa sądu.

§ 8. Przebieg czynności protokołowanych, z wyłączeniem rozprawy, może być utwalony ponadto za pomocą urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk, o czym należy uprzedzić osoby uczestniczące w czynności. Zapis taki i jego przekład, jeżeli został sporządzony, są załącznikami do protokołu.

§ 9. Strony i osoby mające w tym interes prawny mogą złożyć wniosek o sprostowanie pisemnego protokołu rozprawy lub posiedzenia, wskazując na nieścisłości lub opuszczenia. W przedmiocie sprostowania protokołu rozstrzyga, po wysłuchaniu protokolanta, sędzia, który prowadził czynność.

§ 10. Do protokołu pisemnego stosuje się odpowiednio przepisy art. 144 § 2 i 3, art. 146, art. 149 § 1, art. 150, art. 151, art. 153 § 3 i 4, art. 154 oraz art. 155 Kodeksu postępowania karnego, a w przypadku:

- 1) protokołu pisemnego innego niż ten, o którym mowa w § 2 pkt 2, stosuje się odpowiednio także przepisy art. 145, art. 148 i art. 149 § 2 Kodeksu postępowania karnego;
- 2) protokołu z posiedzenia lub z dokonanych poza rozprawą czynności dowodowych stosuje się odpowiednio także przepis art. 147 § 3 i przepisy wydane na podstawie art. 147 § 5 Kodeksu postępowania karnego.

§ 11. Czynności, z których nie sporządza się protokołu, a także inne zdarzenia, które mają znaczenie dla postępowania, utrwała się w aktach w formie notatki urzędowej podpisanej przez osobę, która dokonała tych czynności.”;

3) po art. 37 dodaje się art. 37a w brzmieniu:

„Art. 37a. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje urządzeń i środków technicznych służących do utrwalania dźwięku albo obrazu i dźwięku, sposób i tryb sporządzania zapisów dźwięku albo obrazu i dźwięku, identyfikacji osób je sporządzających, sposób użycia systemu teleinformatycznego służącego do utrwalania przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk do sporządzania protokołu pisemnego, o którym mowa w art. 37 § 2 pkt 2, jak również sposób przechowywania tych zapisów oraz warunki i sposób wprowadzenia zmiany wymaganej względami technicznymi lub zakresem czynności, z której sporządza się protokół, mając na uwadze konieczność:

- 1) właściwego zabezpieczenia zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku przed ich utratą, zniekształceniem, nieuprawnionym dostępem, usunięciem lub inną nieuprawnioną zmianą, a także rozpoznawalność wprowadzenia zmiany wymaganej względami technicznymi i identyfikacji osoby dokonującej tych czynności;
- 2) zmiany formatu zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku lub przeniesienia na inny informatyczny nośnik danych w celu ponownego odtworzenia zapisu;
- 3) zapewnienia możliwości użycia systemu teleinformatycznego służącego do utrwalania przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk do sporządzania protokołu pisemnego, o którym mowa w art. 37 § 2 pkt 2, w sposób umożliwiający wewnętrzną synchronizację obu funkcji systemu oraz właściwe zabezpieczenie zapisu tekstowego na nośniku elektronicznym przed jego utratą, zniekształceniem, nieuprawnionym dostępem, usunięciem lub inną nieuprawnioną zmianą;
- 4) zapewnienia możliwości przekazania zapisów dźwięku albo obrazu i dźwięku oraz zapisu tekstowego, stanowiących materiały archiwalne, do archiwów państwowych w sposób uporządkowany, określony w przepisach o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.”;

4) w art. 38 po § 2 dodaje się § 3–5 w brzmieniu:

„§ 3. Strony, obrońcy, pełnomocnicy i przedstawiciele ustawowi mają prawo do zapoznania się z zapisem dźwięku i obrazu z rozprawy w siedzibie sądu lub –

w odniesieniu do obwinionego pozbawionego wolności – w administracji odpowiedniego zakładu oraz do otrzymania z akt sprawy zapisu dźwięku, chyba że protokół został sporządzony wyłącznie pisemnie. Przepis art. 156 § 4 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.

§ 4. Wydanie na wniosek zapisu dźwięku z rozprawy na informatycznym nośniku danych następuje odpłatnie.

§ 5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb udostępniania stronom, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym zapisu dźwięku i obrazu z rozprawy w siedzibie sądu, a w odniesieniu do obwinionego pozbawionego wolności – w administracji odpowiedniego zakładu, oraz przekazywania im z akt sprawy zapisu dźwięku, jak też wysokość opłaty za wydanie zapisu dźwięku z rozprawy na informatycznym nośniku danych, mając na uwadze konieczność niezwłocznego i szerokiego, w tym bezpłatnego, dostępu uczestników postępowania do tego zapisu oraz niezwłocznego uzyskania z akt sprawy zapisu dźwięku, a także zapewnienia, by wysokość opłaty odpowiadała kosztom jego wydania.”;

5) po art. 75 dodaje się art. 75a w brzmieniu:

„Art. 75a. Za odczytanie wyjaśnień lub zeznań złożonych na rozprawie uznaje się odtworzenie wyjaśnień lub zeznań utrwalonych na rozprawie za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk.”;

6) w art. 82 po § 1 dodaje się § 1a i 1b w brzmieniu:

„§ 1a. Jeżeli przebieg rozprawy utrwała się za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, uzasadnienie wyroku może być z urzędu przedstawione wyłącznie w formie ustnej, bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku. Przepisu art. 92 § 1 pkt 5 oraz przepisów art. 418 § 3, art. 422 i art. 423 Kodeksu postępowania karnego nie stosuje się. Przed przedstawieniem uzasadnienia wyroku należy uprzedzić o tym strony.

§ 1b. W wypadku, o którym mowa w § 1a, jeżeli obwiniony pozbawiony wolności nie był obecny przy ogłoszeniu wyroku, a nie miał obrońcy, wraz z doręczeniem mu wyroku przekazuje się administracji odpowiedniego zakładu zapis dźwięku z rozprawy w zakresie obejmującym uzasadnienie wyroku, celem udostępnienia obwinionemu.”;

7) w art. 105 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. W wypadku, o którym mowa w art. 82 § 1a, apelację wnosi się na piśmie w terminie 7 dni roboczych, z wyłączeniem sobót:

- 1) od daty doręczenia wyroku – w odniesieniu do obwinionego i jego obrońcy w razie wydania wyroku zaocznego, jak również do obwinionego pozbawionego wolności, który nie był obecny przy ogłoszeniu wyroku, a nie miał obrońcy;
 - 2) od daty ogłoszenia wyroku – w pozostałym zakresie.”;
- 8) w art. 107 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Jeżeli przebieg rozprawy utrwała się za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, uzasadnienie wyroku może być z urzędu przedstawione wyłącznie w formie ustnej, bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku. Przepisu art. 418 § 3 Kodeksu postępowania karnego nie stosuje się. Przed przedstawieniem uzasadnienia wyroku należy uprzedzić o tym strony.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem projektowanej ustawy jest skrócenie czasu trwania postępowań sądowych w sprawach o wykroczenia oraz zredukowanie ponoszonych w związku z tym kosztów, przez wprowadzenie do systemu polskiego postępowania w sprawach o wykroczenia protokołu z rozprawy w postaci zapisu dźwięku lub obrazu i dźwięku.

W obecnym stanie prawnym sporządzenie protokołu z rozprawy polega na dokładnym spisaniu wszystkich przeprowadzonych czynności i opiera się w praktyce z reguły na dyktowaniu przez przewodniczącego treści protokołu, co znacząco przedłuża postępowanie.

Niniejszy projekt przewiduje sporządzanie protokołu przez rejestrację dźwięku lub obrazu i dźwięku podczas rozprawy. Rozwiązanie takie posiada szereg niewątpliwych zalet i wyeliminuje problem przedłużania rozprawy, spowodowany dyktowaniem protokolantowi treści protokołu, odciąży sędziego, który będzie mógł skupić się wyłącznie na kwestiach merytorycznych, a także zapewni wierne utrwalenie czynności. Technologie cyfrowe rejestrujące dźwięk albo obraz i dźwięk pozwalają bowiem na dokładne utrwalenie przebiegu rozprawy, w tym własnych sformułowań uczestników postępowania, niewystylizowanych przez inną osobę. Umożliwi to gruntowną ocenę spontanicznych wypowiedzi oraz pozwoli zapobiec zniekształceniom i przekłamanom zapisu, typowym dla wersji pisemnej.

Planowany do wdrożenia przez Ministerstwo Sprawiedliwości system informatyczny będzie odpowiadać za przechowywanie i udostępnianie dokumentów elektronicznych i zostanie wyposażony w mechanizmy okresowego sprawdzania wiarygodności podpisu cyfrowego każdego z przechowywanych plików, znakowania czasem i innych metod konserwacji podpisów elektronicznych.

Zgodnie z projektowaną ustawą z rozprawy sporządzany będzie protokół utrwalający jej przebieg za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk (art. 37 § 2 pkt 1). Protokół ten opatrywać się będzie podpisem elektronicznym, co gwarantować ma rozpoznawalność jakichkolwiek późniejszych zmian oraz identyfikację osoby protokolanta. Za względu na fakt, iż zapis obrazu i dźwięku dokładnie i wierne utrwalili przebieg rozprawy, za zbędną uznano możliwość sprostowania protokołu.

W przypadku gdy w ocenie prezesa sądu będzie to niezbędne dla zapewnienia prawidłowości orzekania, może on zarządzić sporządzenie transkrypcji odpowiedniej części tego protokołu. Dokonanie transkrypcji będzie czynnością materialno-techniczną, a sama transkrypcja stanie się załącznikiem do protokołu. Ze względu na fakt, iż sporządzenie transkrypcji jest czynnością bardzo pracochłonną i stanowiącą duże obciążenie dla protokolanta, zostało ono ograniczone wyłącznie do przypadków, gdy jest to niezbędne dla zapewnienia prawidłowości orzekania.

Obok protokołu utrwalającego przebieg rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk z rozprawy sporządzany będzie protokół pisemny (art. 37 § 3 pkt 2). Będzie on miał charakter skróconego pisemnego zapisu przebiegu rozprawy i będzie zawierać oznaczenie rozpoznawanej sprawy, sądu, czasu i miejsca rozprawy oraz – w zakresie niezbędnym ze względu na cele postępowania lub określonym przez przepisy szczególne – osób w niej uczestniczących, a także wzmiankę co do jawności rozprawy i trybu postępowania. Ponadto zostaną w nim zawarte wydane na rozprawie postanowienia i zarządzenia, zażalenia wniesione ustnie na rozprawie, wzmianki o złożeniu lub cofnięciu żądania ścigania wykroczenia, odstąpieniu oskarżyciela od oskarżenia, wstąpieniu prokuratora do postępowania, złożeniu przez obwinionego wniosku o skazanie go w określony sposób bez przeprowadzania postępowania dowodowego, o prowadzeniu sprawy w trybie przyspieszonym oraz o godzinie doprowadzenia obwinionego albo o odstąpieniu od jego przymusowego doprowadzenia, o złożeniu przez stronę w trybie przyspieszonym wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, a także o cofnięciu środka zaskarżenia.

Sposób użycia systemu teleinformatycznego służącego do utrwalania przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk do sporządzenia protokołu pisemnego oraz funkcjonalnego powiązania tych protokołów zostanie określony w akcie wykonawczym, wydanym na podstawie projektowanego art. 37a. Ten sam akt wykonawczy określi również rodzaje urządzeń i środków technicznych służących do utrwalania dźwięku albo obrazu i dźwięku, sposób i tryb sporządzania zapisów dźwięku albo obrazu i dźwięku, identyfikacji osób je sporządzających, jak też sposób przechowywania tych zapisów oraz warunki i sposób wprowadzenia zmiany wymaganej względami technicznymi lub zakresem czynności, z której sporządza się protokół.

Jako wyjątek od przedstawionej powyżej reguły, protokół z rozprawy będzie mógł być sporządzony wyłącznie pisemnie, a więc według zasad dotychczasowych, w przypadku gdy ze względów technicznych utrwalenie przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk nie będzie możliwe.

Zgodnie z projektowanym art. 38 § 3 strony, obrońcy, pełnomocnicy i przedstawiciele ustawowi będą mieć prawo zapoznania się z zapisem dźwięku i obrazu z rozprawy. Będzie to mieć miejsce w siedzibie sądu. Wyjątek od tej zasady będzie się odnosić do obwinionego pozbawionego wolności – w tym przypadku zapoznanie się z zapisem dźwięku albo obrazu i dźwięku nastąpi w administracji odpowiedniego zakładu. Ponadto strony, obrońcy, pełnomocnicy i przedstawiciele ustawowi będą mieć prawo do otrzymania z akt sprawy zapisu dźwięku. Możliwość otrzymania zapisu obrazu nie została przewidziana ze względu na konieczność zapewnienia ochrony wizerunku osób biorących udział w postępowaniu, z zapisem tym jednakże będzie można się zapoznać w siedzibie sądu.

Otrzymanie zapisu dźwięku będzie mogło nastąpić co do zasady nieodpłatnie, a jedynie w przypadku gdy uczestnik będzie żądać wydania tego zapisu na informatycznym nośniku danych, wiązać się będzie z koniecznością pokrycia kosztów wydania tego zapisu na tym nośniku. Wysokość tej opłaty, sposób i tryb udostępniania stronom, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym zapisu dźwięku i obrazu z rozprawy w siedzibie sądu, a w odniesieniu do obwinionego pozbawionego wolności – w administracji odpowiedniego zakładu, oraz przekazywania im z akt sprawy zapisu dźwięku określi Minister Sprawiedliwości w akcie wykonawczym (art. 38 § 5).

W projektowanych przepisach zawarto także regulację, zgodnie z którą odtworzenie wyjaśnień lub zeznań utrwalonych na rozprawie za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk zostało zrównane z odczytaniem wyjaśnień lub zeznań złożonych na rozprawie (art. 75a).

Konsekwencją utrwalania przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk są także zmiany dotyczące instytucji uzasadnienia wyroku. Projekt przewiduje możliwość przedstawienia uzasadnienia wyroku wyłącznie w formie ustnej, bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku. Odnosi się to zarówno do wyroku sądu I instancji (art. 82 § 1a), jak i wyroku sądu odwoławczego (art. 107 § 1a). W takim przypadku sąd nie będzie przedstawiać ustnie najważniejszych powodów wyroku, ale

uprzedzi strony o tym, że zamierza przedstawić uzasadnienie wyłącznie w formie ustnej. W celu zagwarantowania prawa do obrony obwinionemu pozbawionemu wolności, który nie był obecny przy ogłoszeniu wyroku i nie posiadał obrońcy, do administracji odpowiedniego zakładu przekazywany będzie – wraz z wyrokiem – zapis dźwięku z rozprawy, w zakresie obejmującym uzasadnienie wyroku, który następnie zostanie udostępniony obwinionemu.

Ze względu na specyfikę uzasadnienia przedstawianego wyłącznie w formie ustnej odmiennie został w tym przypadku określony termin do wniesienia apelacji. Zgodnie z art. 105 § 1a termin ten wynosi 7 dni roboczych, z wyjątkiem sobót, od daty ogłoszenia wyroku, zaś w przypadku obwinionego pozbawionego wolności, który nie był obecny przy ogłoszeniu wyroku i nie posiadał obrońcy – od daty doręczenia mu wyroku. Analogiczna zasada jak w przypadku obwinionego pozbawionego wolności, który nie był obecny przy ogłoszeniu wyroku i nie posiadał obrońcy, odnosi się do obwinionego i jego obrońcy w razie wydania wyroku zaocznego, w przypadku przedstawienia uzasadnienia tego wyroku wyłącznie w formie ustnej.

Projekt ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Wejście w życie projektowanej ustawy skutkować będzie zmniejszeniem obciążeń regulacyjnych, przyczyni się także do zmniejszenia liczby dokumentów oraz efektywnie skróci czas postępowań sądowych, a także obniży koszty ich prowadzenia.

Projekt nie wymaga notyfikacji.

Projekt założeń projektu ustawy został zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości oraz stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny” – stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), z chwilą przekazania go do uzgodnień z członkami Rady Ministrów. Nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem w trybie tej ustawy.

Projektowana regulacja nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projekt przewiduje wprowadzenie do systemu polskiego postępowania w sprawach o wykroczenia protokołu w postaci zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku (protokołu elektronicznego), co bezpośrednio odnosi się do sposobu rejestrowania i prowadzenia rozpraw w tych sprawach, a przez to zasad funkcjonowania sądów powszechnych. Dotyczy to tym samym sędziów, protokolantów i innych urzędników sądowych oraz oskarżycieli publicznych w zakresie stosowania przepisów ustawy, a także obwinionych, jak też pozostałych osób zaangażowanych w postępowania: obrońców, pełnomocników, oskarżycieli posiłkowych, świadków i biegłych. W odniesieniu do sytuacji procesowej obwinionego pozbawionego wolności projektowana regulacja oddziałuje także na zakres obowiązków pracowników administracji odpowiednich jednostek penitencjarnych, w których tacy obwinieni przebywają, w przedmiocie udostępnienia im zapisu dźwięku z rozprawy.

2. Wyniki konsultacji społecznych

Projekt założeń projektu ustawy został przekazany do zaopiniowania Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych, Krajowej Radzie Prokuratury, Krajowej Radzie Sądownictwa, Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, prezesom sądów apelacyjnych, prezesom sądów okręgowych, Prokuratorowi Generalnemu, prokuratorom apelacyjnym, prokuratorom okręgowym, Komendantowi Głównemu Policji, Krajowej Radzie Komendantów Straży Miejskich i Gminnych, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Krajowej Izbie Radców Prawnych, Polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji, Stowarzyszeniu Sędziów „Themis”, Stowarzyszeniu Sędziów Polskich „Iustitia”, Związkowi Zawodowemu Prokuratorów i Pracowników Prokuratury RP oraz Niezależnemu Stowarzyszeniu Prokuratorów „Ad Vocem”.

Spośród podmiotów biorących udział w konsultacjach uwagi do projektu zgłosili: Prokurator Generalny, Krajowa Rada Komendantów Straży Miejskich i Gminnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórzy prezesi sądów i prokuratorzy.

Prokurator Generalny zaopiniował projekt co do zasady pozytywnie, podnosząc, że wprowadzenie protokołu elektronicznego niewątpliwie pozwoli na osiągnięcie wskazanych w nim celów. Wyraził też pogląd, że należałoby wprowadzić możliwość tradycyjnego protokołowania również w innych sytuacjach niż niemożność

sporządzenia protokołu elektronicznego z przyczyn technicznych, chociażby z uwagi na charakter sprawy lub okoliczności dotyczące strony czy uczestnika postępowania. Jednocześnie Prokurator Generalny wskazał na potrzebę dalszej analizy kwestii celowości odstąpienia przez sędziego od sporządzenia pisemnego uzasadnienia wyroku i poprzestania na uzasadnieniu wyroku w formie ustnej na rozprawie. Zauważył bowiem, że proponowane rozwiązanie może utrudnić stronie sporządzenie środka odwoławczego, a sądowi drugiej instancji jego rozpoznanie.

Podobnie Krajowa Rada Komendantów Straży Miejskich i Gminnych Rzeczypospolitej Polskiej wyraziła pozytywną opinię o projekcie, podnosząc tożsamej treści wątpliwości odnośnie do planowanego umożliwienia sędziemu odstąpienia od sporządzenia pisemnego uzasadnienia wyroku i wygłoszenia na rozprawie ustnego uzasadnienia.

Przedstawiciele sądów i prokuratur przedstawili szereg uwag do projektu, wskazując w szczególności na: możliwe trudności z zapoznaniem się z materiałem z przebiegu rozprawy przez strony oraz sędziów w sądzie pierwszej i drugiej instancji, a co za tym idzie – kłopotliwość sporządzenia i rozpoznania środka odwoławczego, brak potrzeby ponoszenia znacznych kosztów na wprowadzenie zmian, w sytuacji gdy sprawy wykroczeniowe rozpoznawane są w praktyce sądów relatywnie w krótkim czasie, wydłużenie postępowań sądowych w tych sprawach w związku z zastosowaniem nowych rozwiązań, z uwagi na utrudnienia dotyczące zapoznawania się z treścią zapisów, problem rejestracji wypowiedzi osób mówiących niewyraźnie lub zbyt cicho, rozważenie sporządzania protokołu elektronicznego tylko w sytuacjach, gdy przemawia za tym waga i charakter sprawy, brak potrzeby jednoczesnego sporządzania skróconego protokołu pisemnego w razie rejestracji dźwięku lub obrazu, możliwość niedokonania zapisu z przyczyn technicznych, a tym samym konieczność powtórzenia czynności, pracochłonność sporządzania transkrypcji i brak jednoznacznych kryteriów nakazania jej dokonania, utrudnienia związane z archiwizacją plików zawierających zapisy. Ponadto przedstawiono rozbieżne stanowiska odnośnie do celowości wprowadzenia ustnego uzasadniania wyroków, z jednej strony aprobując to rozwiązanie jako pozwalające na zaoszczędzenie czasu przez sędziów przy rozpoznawaniu typowych spraw, z drugiej zaś podnosząc praktyczne skomplikowanie tej instytucji i konieczność dochowania w toku jej stosowania daleko idących wymogów formalnych.

Podczas zorganizowanych w gmachu Ministerstwa Sprawiedliwości konsultacji z udziałem przedstawicieli sądów i prokuratur przeprowadzono dyskusję nad tezami projektu oraz dokonano analizy zgłoszonych uwag. Przedstawiono także doświadczenia praktyczne wynikające z zastosowania protokołu elektronicznego w sprawach cywilnych oraz zaprezentowano poglądowy zapis rozprawy.

Wszystkie przekazane w toku konsultacji społecznych uwagi stanowiły ważny materiał analityczny i zostały wykorzystane w toku prac nad projektem ustawy. Podkreślić należy przede wszystkim, że część zgłoszonych uwag nie uwzględniła fakultatywności ustnego uzasadniania wyroków na rozprawie. Strona, pragnąc zapoznać się z przebiegiem rozprawy, w tym i uzasadnieniem w formie ustnej, ma możliwość nieskrępowanego dostępu do tego zapisu w siedzibie sądu, jednostki penitencjarnej, a także prawo żądania przesłania zapisu dźwięku za pośrednictwem łączy lub też na nośniku danych. Stwarza to jej właściwe warunki do zaskarżenia wyroku, tym bardziej że termin do wniesienia apelacji liczony jest wyłącznie w odniesieniu do dni roboczych. Z kolei uwagi związane z urzeczywistnieniem sposobu dokumentowania przebiegu czynności procesowych przez ich utrwalenie za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk zostały skonfrontowane z wnioskami płynącymi z praktyki występującej na gruncie postępowania cywilnego. Doświadczenia te są jednoznacznie pozytywne i nie potwierdzają wysuniętych w toku konsultacji zastrzeżeń. Dlatego odnośnym regulacjom nadano kształt zbliżony do obowiązujących w procedurze cywilnej, przy uwzględnieniu specyfiki postępowania w sprawach o wykroczenia.

Opracowany na podstawie przyjętych przez Radę Ministrów założeń projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych, Krajowej Radzie Sądownictwa oraz Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zwrócił uwagę na potrzebę uszczegółowienia katalogu danych osobowych uczestników postępowania, które będą podlegać obowiązkowemu zamieszczeniu w protokole pisemnym z rozprawy, w trosce o właściwą realizację zasady adekwatności przetwarzanych danych w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane.

Uwagę powyższą uznano za zasadną i w jej wyniku dokonano korekty treści projektowanego art. 37 § 4 pkt 1 *in fine* k.p.s.w., przez sprecyzowanie, że dane te

powinny być wskazane w zakresie niezbędnym ze względu na cele postępowania lub określonym przez przepisy szczególne.

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego nie kwestionował założeń przyświecających potrzebie dokonania projektowanych zmian, lecz zwrócił uwagę na niektóre rozwiązania szczegółowe. Odnoszą się one do mogących występować w praktyce trudności z dokonaniem niektórych czynności procesowych i o charakterze czysto technicznym. Chodzi tu np. o przeprowadzenie konfrontacji, udostępnienie akt biegłym czy konieczność dłuższego zapoznawania się z materiałem sprawy w toku postępowania odwoławczego. W odniesieniu do regulacji dotyczących ustnego uzasadniania wyroków Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zarzucił, że w projekcie dokonano wyłączeń stosowania przepisów Kodeksu postępowania karnego, które nie zostały recypowane do procedury wykroczeniowej, oraz brak jest odwołania się w projekcie do art. 424 k.p.k., określającego elementy treściowe uzasadnienia. W opinii zakwestionowano także otwarty katalog spraw, w których można podjąć decyzję o ustnym uzasadnieniu wyroku.

Uwagi Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego uznano za niezasadne. Udostępnianie akt biegłym będzie odbywało się na analogicznych zasadach jak w odniesieniu do innych uczestników. Sporządzanie protokołu przez rejestrację dźwięku lub obrazu i dźwięku podczas rozprawy nie będzie negatywnie rzutowało na przeprowadzenie poszczególnych czynności procesowych, np. konfrontacji, gdyż wypowiedzi osób konfrontowanych będą zaznaczane przez protokolanta w systemie teleinformatycznym stosownymi adnotacjami ułatwiającymi odszukanie interesującego fragmentu, a w razie niezbędnej potrzeby możliwe jest też sporządzenie transkrypcji odpowiedniej części protokołu. Co prawda mogą zaistnieć w praktyce sytuacje, w których zapoznanie się np. przez sąd odwoławczy z zapisem dźwięku lub obrazu i dźwięku będzie trwało dłużej niż w odniesieniu do protokołu pisemnego, lecz należy zaakcentować, że akta spraw o wykroczenia zasadniczo nie należą do obszernych, a niedogodności te dodatkowo zostaną zrekompensowane przez wierniejszą rejestrację przebiegu rozprawy przy zastosowaniu projektowanych technik.

Nie można się też zgodzić z zarzutem, że w projekcie dokonano wyłączeń stosowania określonych przepisów Kodeksu postępowania karnego, które nie zostały recypowane do procedury wykroczeniowej. Wyłączone przez projektowane art. 82 § 1a oraz art. 107

§ 2a k.p.s.w. przepisy procedury karnej zostały recypowane do Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia przez jego art. 82 § 1 i *lege non distinguente* dotyczą uzasadnień zarówno w formie ustnej, jak i pisemnej. W odniesieniu do uzasadnień w formie ustnej na tej samej zasadzie obowiązuje art. 424 k.p.k., określający elementy treściowe uzasadnienia, a to w wyniku odwołania się do jego treści przez wspomniany art. 82 § 1 k.p.s.w. Uzasadnienie w formie ustnej nie różni się zatem w żaden sposób od pisemnego pod względem treściowym, w szczególności w aspekcie jego wnikliwości i wszechstronności, a zatem nie wydaje się uprawniony postulat rezerwowania formy pisemnej dla określonego rodzaju rozstrzygnięć sądu. Wybór tej formy uzasadnienia zależy wyłącznie od decyzji sądu, uwarunkowanej realiami danej sprawy.

Innych uwag do projektu nie zgłoszono.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wdrożenie projektu spowoduje konieczność poniesienia wydatków z budżetu państwa w wysokości 40 mln zł. Składają się na nie: koszt wyposażenia niezbędnej liczby sal rozpraw w wysokości 25 mln zł, wartość wspólnej infrastruktury teletechnicznej dla protokołu elektronicznego w sprawach cywilnych i wykroczeniowych – 11 mln zł, a koszt przeszkolenia osób do pracy w systemie – 4 mln zł. Projekt nie wywołuje skutków dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Wdrożenie proponowanych rozwiązań zostanie sfinansowane ze środków zaplanowanych w budżecie państwa w części 15 i nie będzie pociągać za sobą konieczności zwiększenia limitu wydatków.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Regulacja nie wywrze wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Regulacja nie wywrze wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Regulacja nie wywrze wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**w sprawie środków technicznych służących do utrwalania dźwięku albo obrazu
i dźwięku**

Na podstawie art. 37a ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) rodzaje urządzeń i środków technicznych służących do utrwalania dźwięku albo obrazu i dźwięku;
- 2) sposób i tryb sporządzania zapisów dźwięku albo obrazu i dźwięku;
- 3) identyfikację osób sporządzających zapisy dźwięku albo obrazu i dźwięku;
- 4) sposób użycia systemu teleinformatycznego służącego do utrwalania przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk do sporządzenia protokołu pisemnego, o którym mowa w art. 37 § 2 pkt 2 ustawy;
- 5) sposób przechowywania zapisów dźwięku albo obrazu i dźwięku;
- 6) warunki i sposób wprowadzania zmiany wymaganej względami technicznymi lub zakresem czynności, z której sporządza się protokół.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) systemie teleinformatycznym – rozumie się przez to system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2013 r. poz. 235), w którym utrwalany jest przebieg rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, celem sporządzenia protokołu pisemnego, w którym mowa w art. 37 § 2 pkt 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, zwanej dalej „ustawą”;
- 2) zapisie – rozumie się przez to realizowane w systemie teleinformatycznym:

- a) utrwalenie obrazu i dźwięku ze wszystkich czynnych urządzeń utrwalających obraz i dźwięk,
 - b) utrwalenie dźwięku ze wszystkich czynnych urządzeń utrwalających dźwięk,
 - c) utrwalenie dźwięku ze wszystkich czynnych urządzeń utrwalających dźwięk, po dokonaniu zmiany tych fragmentów, w trakcie których żadna wypowiedź osoby uczestniczącej w czynności nie jest rejestrowana,
 - d) zapis tekstowy treści protokołu pisemnego, o którym mowa w art. 37 § 2 pkt 2 ustawy, na który składają się informacje wprowadzone przez protokolanta obejmujące komparycję protokołu oraz treść adnotacji;
- 3) protokole – rozumie się przez to protokół, o którym mowa w art. 37 § 2 pkt 1 ustawy, utrwalający przebieg rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk;
 - 4) adnotacjach – rozumie się przez to dokument elektroniczny, o którym mowa w art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, powiązany z zapisem i zawierający informacje dotyczące przebiegu rozprawy, w szczególności o rozpoczęciu wypowiedzi osób uczestniczących w posiedzeniu umożliwiające automatyczne znalezienie wskazanego fragmentu zapisu;
 - 5) metadanych – rozumie się przez to metadane, o których mowa w § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 października 2006 r. w sprawie niezbędnych elementów struktury dokumentów elektronicznych (Dz. U. Nr 206, poz. 1517).

§ 3. 1. Utrwalenie zapisu następuje za pomocą urządzeń i środków technicznych wykorzystujących technikę cyfrową, pozwalających na zachowanie tego zapisu na informatycznym nośniku danych.

2. Urządzenia, środki techniczne i informatyczne nośniki danych, o których mowa w ust. 1, zapewniają:

- 1) integralność zapisu;
- 2) kopiowanie zapisu pomiędzy urządzeniami, środkami technicznymi i informatycznymi nośnikami danych;
- 3) zabezpieczenie zapisu, w szczególności przed utratą, zniekształceniem, nieuprawnionym dostępem, usunięciem lub inną nieuprawnioną zmianą;
- 4) rozpoznawalność każdej wprowadzonej zmiany;

- 5) odtworzenie zapisu także przy użyciu urządzeń i środków technicznych korygujących lub wzmacniających utrwalaony dźwięk lub obraz;
- 6) udostępnienie zapisu na informatycznym nośniku danych;
- 7) możliwość bieżącej kontroli dokonywanego zapisu;
- 8) możliwość przekazania dokonanych nagrań, stanowiących materiały archiwalne, do archiwów państwowych.

§ 4. 1. Dla każdego zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku w metadanych zapisu należy podać, w szczególności, następujące informacje:

- 1) dla metadanej – identyfikator – jednoznaczny znacznik zapisu nadawany przez system teleinformatyczny, który umożliwia jego identyfikację;
- 2) dla metadanej – twórca – nazwę sądu, wydziału, sekcji o ile występuje, oraz dane identyfikujące protokolanta sporządzającego zapis albo osobę upoważnioną do dokonania zmiany, z podaniem ich roli w procesie tworzenia lub akceptacji zapisu albo jego zmiany;
- 3) dla metadanej – tytuł – oznaczenie sprawy i sygnaturę akt sprawy;
- 4) dla metadanej – data – data sporządzenia zapisu;
- 5) dla metadanej – kwalifikacja – kategoria archiwalna, do której zalicza się akta sprawy, w której sporządzono zapis albo jego uprawnioną zmianę;
- 6) dla metadanej – grupowanie – wskazanie przynależności zapisu do akt sprawy, określone w szczególności sygnaturą tych akt.

2. Dla każdego zapisu podaje się wszystkie metadane określone w ust 1.

3. Zapis utrwalą się w sposób umożliwiający jego automatyczne wyodrębnienie oraz poszczególnych metadanych.

§ 5. Przed przystąpieniem do utrwalania dźwięku albo obrazu i dźwięku z przebiegu rozprawy, protokolant identyfikuje się w systemie teleinformatycznym za pomocą podpisu elektronicznego gwarantującego identyfikację osoby protokolanta.

§ 6. 1. Zapis obejmuje utrwalanie w systemie teleinformatycznym:

- 1) obrazu widoku ogólnego sali z pozycji przewodniczącego, ze szczególnym uwzględnieniem widoku wszystkich pozostałych osób uczestniczących w rozprawie oraz jeżeli pozwalają na to względy techniczne, publiczności;

- 2) obrazu osoby wypowiadającej się z miejsca przeznaczonego dla świadka, obejmującego polem widzenia górną połowę ciała w sposób umożliwiający utrwalenie gestów oraz uzyskanie widoku twarzy;
- 3) dźwięku:
 - a) z podłączonych do systemu teleinformatycznego urządzeń transmitujących dźwięk z miejsc przeznaczonych dla oskarżyciela publicznego i obwinionego,
 - b) z podłączonego do systemu teleinformatycznego urządzenia transmitującego dźwięk z miejsca przeznaczonego dla składu orzekającego,
 - c) z podłączonego do systemu teleinformatycznego urządzenia transmitującego dźwięk z miejsca przeznaczonego dla świadka.

2. W przypadkach uzasadnionych liczbą osób uczestniczących w rozprawie, dopuszcza się zwiększenie liczby urządzeń transmitujących dźwięk z miejsc, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lit. a i c; przepis stosuje się odpowiednio do składu orzekającego.

3. Jeżeli liczba osób uczestniczących w rozprawie jest inna niż liczba podłączonych do systemu teleinformatycznego urządzeń transmitujących dźwięk, przewodniczący ustala, którego urządzenia należy używać; przepis stosuje się odpowiednio do składu sądu w przypadku, o którym mowa art. 14 § 5 ustawy.

§ 7. Protokolant wprowadza do systemu teleinformatycznego lub sprawdza i w razie potrzeby uzupełnia dane w postaci elektronicznej dotyczące oznaczenia sądu, miejsca i daty posiedzenia, nazwiska sędziego, protokolanta, prokuratora, obwinionego, jak również obecnych na posiedzeniu przedstawicieli ustawowych i obrońców, oznaczenia sprawy oraz wzmianki co do jawności.

§ 8. 1. Protokolant pod kierownictwem przewodniczącego sporządza dla każdego zapisu adnotacje.

2. Adnotacjom sporządzonym dla danego zapisu przyporządkowuje się metadane, o których mowa w § 4.

§ 9. Po zakończeniu rozprawy, której przebieg utrwalono za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, protokolant podpisuje zapis podpisem elektronicznym gwarantującym identyfikację osoby protokolanta oraz rozpoznawalność jakiegokolwiek późniejszej zmiany protokołu.

§ 10. Utrwalony zapis i jego metadane przechowuje się w systemie teleinformatycznym, zapewniając ich poufność i integralność oraz ochronę przed utratą lub zniszczeniem.

§ 11. 1. Dozwolone jest wyłącznie dokonywanie takich zmian zapisu, które są konieczne dla jego prawidłowego odtworzenia, przechowywania lub udostępniania, w szczególności dokonywane za pomocą urządzeń korygujących lub wzmacniających utrwalony dźwięk lub obraz. Zmiany dokonuje się na zarządzenie sądu.

2. Zmiany, o której mowa w ust. 1, dokonuje się na kolejnym egzemplarzu zapisu. Sąd odnotowuje w aktach sprawy sporządzenie kolejnego egzemplarza zapisu.

3. Zmiana, o której mowa w ust. 1, nie może wpływać na treść utrwalonych czynności procesowych dokonanych podczas rozprawy.

4. Pracownik sądu podpisuje każdy egzemplarz zapisu podpisem elektronicznym gwarantującym rozpoznawalność jakiegokolwiek późniejszej zmiany protokołu.

5. Do zapisów będących wynikiem zmiany zapisu przebiegu rozprawy stosuje się przepisy ust. 4; zapisom tym przyporządkowuje się adnotacje.

§ 12. Protokół wraz z kompletem metadanych przechowywany jest w systemie teleinformatycznym.

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 9 miesięcy od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości środków technicznych służących do utrwalania dźwięku albo obrazu i dźwięku jest wykonaniem upoważnienia ustawowego zawartego w art. 37 § 2 pkt 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395).

Zakres przedmiotowy rozporządzenia określa jego § 1. Zgodnie z nim rozporządzenie określa:

- 1) rodzaje urządzeń i środków technicznych służących do utrwalania dźwięku albo obrazu i dźwięku;
- 2) sposób i tryb sporządzania zapisów dźwięku albo obrazu i dźwięku;
- 3) identyfikację osób sporządzających zapisy dźwięku albo obrazu i dźwięku;
- 4) sposób użycia systemu teleinformatycznego służącego do utrwalania przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk do sporządzenia protokołu pisemnego, w którym mowa w art. 37 § 2 pkt 2 ustawy;
- 5) sposób przechowywania tych zapisów;
- 6) warunki i sposób wprowadzania zmiany wymaganej względami technicznymi lub zakresem czynności, z której sporządza się protokół.

Utrwalenie zapisu następuje za pomocą urządzeń i środków technicznych wykorzystujących technikę cyfrową, pozwalających na zachowanie tego zapisu na informatycznym nośniku danych.

Przed przystąpieniem do utrwalania dźwięku albo obrazu i dźwięku z przebiegu rozprawy protokolant identyfikuje się w systemie teleinformatycznym za pomocą podpisu elektronicznego gwarantującego identyfikację osoby protokolanta.

Zapis obejmuje utrwalanie w systemie teleinformatycznym:

- 1) obrazu widoku ogólnego sali z pozycji przewodniczącego, ze szczególnym uwzględnieniem widoku wszystkich pozostałych osób uczestniczących w rozprawie oraz jeżeli pozwalają na to względy techniczne – publiczności;
- 2) obrazu osoby wypowiadającej się z miejsca przeznaczonego dla świadka, obejmującego polem widzenia górną połowę ciała w sposób umożliwiający utrwalenie gestów oraz uzyskanie widoku twarzy;
- 3) dźwięku:

- a) z podłączonych do systemu teleinformatycznego urządzeń transmitujących dźwięk z miejsc przeznaczonych dla oskarżyciela publicznego i obwinionego;
- b) z podłączonego do systemu teleinformatycznego urządzenia transmitującego dźwięk z miejsca przeznaczonego dla składu orzekającego;
- c) z podłączonego do systemu teleinformatycznego urządzenia transmitującego dźwięk z miejsca przeznaczonego dla świadka.

Protokolant wprowadza do systemu teleinformatycznego lub sprawdza i w razie potrzeby uzupełnia dane w postaci elektronicznej dotyczące oznaczenia sądu, miejsca i daty posiedzenia, nazwiska sędziego, protokolanta, prokuratora, obwinionego, jak również obecnych na posiedzeniu przedstawicieli ustawowych i obrońców, oznaczenia sprawy, wzmiankę co do jawności. Protokolant pod kierownictwem przewodniczącego sporządza dla każdego zapisu adnotacje. Adnotacjom sporządzonym dla danego zapisu przyporządkowuje się metadane.

Po zakończeniu rozprawy, której przebieg utrwalono za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, protokolant podpisuje zapis podpisem elektronicznym gwarantującym identyfikację osoby protokolanta oraz rozpoznawalność jakiegokolwiek późniejszej zmiany protokołu.

Utrwalony zapis i jego metadane przechowuje się w systemie teleinformatycznym, zapewniając ich poufność i integralność oraz ochronę przed utratą lub zniszczeniem.

Dozwolone jest wyłącznie dokonywanie takich zmian zapisu, które są konieczne dla jego prawidłowego odtworzenia, przechowywania lub udostępniania, w szczególności dokonywane za pomocą urządzeń korygujących lub wzmacniających utrwalony dźwięk lub obraz. Zmiany dokonuje się na zarządzenie sądu. Zmiany dokonuje się na kolejnym egzemplarzu zapisu. Sąd odnotowuje w aktach sprawy sporządzenie kolejnego egzemplarza zapisu. Zmiana nie może wpływać na treść utrwalonych czynności procesowych dokonanych podczas rozprawy. Pracownik sądu podpisuje każdy egzemplarz zapisu podpisem elektronicznym gwarantującym rozpoznawalność jakiegokolwiek późniejszej zmiany protokołu. Zapisom tym przyporządkowuje się adnotacje.

Protokół wraz z kompletem metadanych przechowywany jest w systemie teleinformatycznym.

Termin wejścia w życie rozporządzenia musi być zsynchronizowany z terminem wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Wskazanie

terminu w miesiącach liczonych od konkretnej daty pozwoli jednoznacznie określić funkcjonalność systemu teleinformatycznego i prowadzić prace nad wytworzeniem tego systemu już w oparciu o wydane rozporządzenie, a więc nie jego projekt, który może ulec zmianie.

Zakres projektu rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.) projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości i Rządowego Centrum Legislacji.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Projektowana regulacja dotyczy wszystkich osób biorących udział w postępowaniu.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia zostanie przedstawiony do zaopiniowania wybranym podmiotom.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projekt nie będzie miał wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym także na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**w sprawie sposobu i trybu udostępniania stronom, obrońcom, pełnomocnikom
i przedstawicielom ustawowym zapisu obrazu i dźwięku z rozprawy**

Na podstawie art. 38 § 5 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób i tryb udostępniania stronom, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym zapisu dźwięku i obrazu z rozprawy w siedzibie sądu, a w odniesieniu do obwinionego pozbawionego wolności – w administracji odpowiedniego zakładu;
- 2) sposób i tryb przekazywania stronom, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym z akt sprawy zapisu dźwięku;
- 3) wysokość opłat za wydawanie zapisu dźwięku z rozprawy na informatycznym nośniku danych.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) systemie teleinformatycznym – rozumie się przez to system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2013 r. poz. 235), który umożliwia udostępnianie stronom, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym zapisu dźwięku i obrazu z rozprawy w siedzibie sądu, a w odniesieniu do obwinionego pozbawionego wolności – w administracji odpowiedniego zakładu oraz przekazywanie stronom, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym z akt sprawy zapisu dźwięku w sytuacji, gdy sporządzono protokół rozprawy, o którym mowa w art. 37 § 2 pkt 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, zwanej dalej „ustawą”;
- 2) zapisie obrazu i dźwięku – rozumie się przez to realizowane w systemie teleinformatycznym utrwalenie obrazu i dźwięku ze wszystkich czynnych urządzeń utrwalających obraz i dźwięk wraz z adnotacjami;

- 3) protokole – rozumie się przez to protokół, o którym mowa w art. 37 § 2 pkt 1 ustawy, utrwalający przebieg rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk;
- 4) informatycznym nośniku danych – rozumie się przez to informatyczny nośnik danych, na którym pracownik sądu utrwała zapis celem jego wydania; nośnikiem może być, w szczególności:
 - a) nośnik optyczny DVD,
 - b) nośnik optyczny CD,
 - c) pamięć masowa posiadająca złącze USB 2.0 i system plików FAT32.

§ 3. 1. Zapis i jego adnotacje udostępnia się stronom, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym z w budynku sądu za pomocą systemu teleinformatycznego lub urządzenia służącego do odtworzenia zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku. Zapis i jego adnotacje mogą być udostępnione także, na wniosek, za pomocą konta w systemie teleinformatycznym.

2. Zapis i jego adnotacje udostępnia się podmiotom upoważnionym na podstawie odrębnych przepisów na informatycznym nośniku danych lub za pomocą konta w systemie teleinformatycznym.

§ 4. Zapis i jego adnotacje udostępnia się obwinionemu pozbawionemu wolności w administracji odpowiedniego zakładu karnego za pomocą konta w systemie teleinformatycznym.

§ 5. 1. Z akt sprawy wydaje się, na informatycznym nośniku danych, wyłącznie zapis dźwięku i jego adnotacje.

2. Jeżeli wnioskodawca nie wskazał rodzaju nośnika, na którym ma nastąpić wydanie zapisu dźwięku z adnotacjami, sąd wydaje taki zapis na płycie CD

3. Jeśli wnioskodawca uzasadni potrzebę uzyskania zapisu, o którym mowa w ust 1, na innym niż płyta CD informatycznym nośniku danych, sąd może wydać taki zapis na pamięci masowej USB lub innym nośniku.

4. Nie jest dopuszczalne wydawanie zapisu dźwięku z adnotacjami na dostarczonych przez wnioskodawcę informatycznych nośnikach danych.

§ 6. W razie udostępnienia zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku w budynku sądu, nie dopuszcza się samodzielnego kopiowania tego zapisu przez stronę.

§ 7. W sprawach nieuregulowanych rozporządzeniem, w szczególności do trybu zakładania i udostępniania konta w systemie teleinformatycznym stronom, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym oraz innym podmiotom uprawnionym lub upoważnionym, stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 grudnia 2009 r. w sprawie trybu zakładania konta oraz sposobu posługiwania się podpisem elektronicznym w elektronicznym postępowaniu upominawczym (Dz. U. Nr 226, poz. 1830).

§ 8. Za wydanie zapisu dźwięku na informatycznym nośniku danych pobierana jest opłata:

- 1) 6 zł w przypadku, gdy wydanie następuje na płycie CD lub DVD;
- 2) w przypadku, o którym mowa w § 5 ust 3 – koszt nośnika powiększony o 6 zł.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 9 miesięcy od dnia ogłoszenia

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie sposobu i trybu udostępniania stronom, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym zapisu dźwięku i obrazu jest wykonaniem upoważnienia ustawowego zawartego w art. 38 § 5 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395).

Rozporządzenie określa:

1) sposób i tryb udostępniania stronom, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym zapisu dźwięku i obrazu z rozprawy w siedzibie sądu, a w odniesieniu do obwinionego pozbawionego wolności – w administracji odpowiedniego zakładu;

2) sposób i tryb przekazywania stronom, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym z akt sprawy zapisu dźwięku;

3) wysokość opłat za wydawanie zapisu dźwięku z rozprawy na informatycznym nośniku danych.

Zapis i jego adnotacje udostępnia się stronom, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym z w budynku sądu za pomocą systemu teleinformatycznego lub urządzenia służącego do odtworzenia zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku. Zapis i jego adnotacje mogą być udostępnione także, an wniosek, za pomocą konta w systemie teleinformatycznym. Zapis i jego adnotacje udostępnia się podmiotom upoważnionym na podstawie odrębnych przepisów na informatycznym nośniku danych lub za pomocą konta w systemie teleinformatycznym.

Zapis i jego adnotacje udostępnia się obwinionemu pozbawionemu wolności w administracji odpowiedniego zakładu karnego za pomocą konta w systemie teleinformatycznym. W zakresie realizacji tego przepisu konieczne jest ściśle współdziałanie z Centralnym Zarządem Służby Więziennej.

Z akt sprawy wydaje się na informatycznym nośniku danych wyłącznie zapis dźwięku i jego adnotacje. Jeżeli wnioskodawca nie wskazał rodzaju nośnika, na którym ma nastąpić wydanie zapisu dźwięku z adnotacjami, sąd wydaje taki zapis na płycie CD. Jeśli wnioskodawca uzasadni potrzebę uzyskania zapisu na innym nośniku danych, sąd może wydać taki zapis na pamięci masowej USB lub innym nośniku. Nie jest dopuszczalne wydawanie zapisu dźwięku z adnotacjami na dostarczonych przez wnioskodawcę informatycznych nośnikach danych.

W razie udostępnienia zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku w budynku sądu, nie dopuszcza

się samodzielnego kopiowania tego zapisu przez stronę.

Za wydanie zapisu dźwięku na informatycznym nośniku danych pobierana jest ponadto opłata.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 9 miesięcy od dnia ogłoszenia. Termin ten musi być zsynchronizowany z terminem wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia – projekt z dnia 19 marca 2013 r. wprowadzającej protokół elektroniczny. Należy rekomendować określenie tego terminu w miesiącach liczonych od konkretnej daty, gdyż takie określenie pozwoli określić jednoznacznie funkcjonalności systemu teleinformatycznego i prowadzić prace nad wytworzeniem tego systemu już w oparciu o wydane rozporządzenie, a więc nie jego projekt, który może ulec zmianie.

Zakres projektu rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.) projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości i Rządowego Centrum Legislacji.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Projektowana regulacja dotyczy stron, obrońców, pełnomocników i przedstawicieli ustawowych oraz obwinionego pozbawionego wolności.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia zostanie przedstawiony do zaopiniowania wybranym podmiotom.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projekt nie będzie miał wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym także na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.